

N°. 25.

Sestdeena, 19. Juni (1. Juli)

Makja par gabdu 1 rubl.

1871.

R a h d i t a j s.

Getšhemmes sinnaš. No Miogas: lillums par skohlmeistern lohnehm, — pohr Baltijas laika raksteem, — lillums pahr nodohschanugrahmatahm, — semmlohpibas israbditšana. No Behterburgas: pahr Keisera familijas ahstefchanohs weffelibas-awotohs. No Gapsles: Krohn. mant. ic. tur atreisojis.

Ahrsemes sinnaš. No Wohšhemmes: karra-stabdes alihbsinašana, — tommunisi teel melleti, — ta tur pahwesta ammatafwehtli pawadrti. No Franzijas: wald.leine nauda ic. No Englondes: ta Napoleons tagaad tur dshwo. No Belgijas: pahr pretoschanu pret pahwestu. No Italkijas: 1. Jult Rohma eefabls walidht. No Greetijas: pahr us Turziju noselletu wehšineeku. No Riinas: semmes trihzeschana, — Amerikaneeschi strihdē ar Korescheem. Jaunatabs sinnaš.

Munna, Kohlneffes dseodofchanas fwehtku deena, 4ta Aprisi 1871. Rahds wahros par augšgalla Kursemmi. Grammata is Wallenijas. Behteris un Tschaukste. Jauna grammata. Par sinnu. Urbildes. Naudas tirgus.

Peeliktuma. Allis buhdams, tomehr warr redseht. Dsegguse. Nebekas notiktumi. Smeelku stahstini.

Getšhemmes sinnaš.

No Miogas. Wids. gubernijas awises laffam tahs no Widssemes semneeku buhschanas kommissiones preekscha liktas un no Baltijas generat-gubernatora apstiprinatas us § 594 to Wids. semn. liktumu no 1860 gadda dibbinatas nosazzischanas pahr skohlmeisteru lohni ewangeliskās luteriskās draudses Widssemē. 1) Skohlmeistereem — lai gan leelatu lohni doht nebuht naw aisleegts — peenahkabs bes tahs winneem pa brihw dohdamas ruhmes un malkas wifs masaf a) kad tai draudse irr 200 woi masaf wihriškhi peederrigi, ja ta warr buht, preeksch bruhleschchanas semmes gabbals 7 dahlderus leels, jeb tai weeta par naudas lohni wifs masaf 100 rub.; b) ja tai draudse wairaf ta 200 wihriškhi peederrigi, semmes gabbals kas wifs masaf 10 dahlderu leels, woi tai weeta wifs masafa naudas lohne ar 150 rub. 2) Pee tahs skohlmeisteram dohdamas wiffu

masafahs lohnes japeerehkina flahht arri ta no zittas puffes ne ta no paschas draudses, prohti no muischas funga nowehleta semmes dalka preeksch bruhles; til to ween newarr peerehkinaht flahht, ko skohlmeisters nauda dabdu no zittas puffes, woi par tahs du zittu ammatu, ko winsch arri walda, 3) Schee liktumi woi nosazzischanas nenozeht jeb ne-isnibzina wis tahs stary draudsi un skohlmeistereem jaw agraf zeltas norunnas jeb faderreschanas skohlmeisteru lohnes deht.

No Miogas. Schejenes wahzu awises laffams, ta kahda Behterburgas Kreemu awise stahsta pahr Baltijas laika-raksteem un scho laffitajeem. Baltijas gubernijas teekoht isdohti 36 laika-raksti, kam kohpa effoht 43,000 nehmeji. 60,000 Kreeweem te effoht weena awise ar 700 nehmejeem; 200,000 Wahzeescheem lihds ar teem wahziski runnadameem Schihdeem effoht 22 awises ar 19,000 nehmejeem, tas irr: us 10 Wahzeescheem weena awischu lappa. 700,000 Iggauneem effoht 5 awises ar 5750 nehmejeem, tas irr: us 120 Iggauneem 1 lappa. Weidssoht 1,100,000 Latweescheem effoht 3 awises ar (?) nehmejeem, tas irr: us 87 Latweescheem 1 lappa. Bet kad no scheem atschkire tohs 200,000 Rattoku Latweeschus, Witebskas gubernija, kas wehl nemahziti un nekahdas awises nelaffa, tad jaw us 71 Baltijas Latweescheem isnahht weena lappa. Un kad nu schinni gadda nehmeju skaits ar 15,500 effoht wairojees, tad jaw us 58 Latweescheem warroht rehkinahht 1 lappu. — Effoht tohti teizams, ta Latweeschi un Iggauni til firdigi dsennotees pehz atsihschanas un ta ihpaschi laffoht politigus laika-rakstus. Winni

libdſ ar laika-garru dſennotees us preeſſchu tiſt un pahſ to ween runnajoht. Wiſch — Behterburgas awiſchu ſinnu rakſtitajſ, — patſ Wahz-Franſſchu karrā eefahumā effoht runnajiſ ar Latweeſſchu ſemneeeem un winnam biſiſ jabrihnahſ pahſ winnu iſliſſchanu un ſinnāſchanu, tiſt ween ka brihſcheem winni taſſ lectaſ no weenaſ puffeſ ween apſtattoht, uſ Wahzeefſchu puffi turredameeſ un t. pr. Wahz rakſtu kahriba pee Latweeſſchu ſemneeeem effoht ſtipri iſplattijufeſ, ihpaſchi turrigāſ un apgairmotāſ draudſeſ. Wiſch effoht atraddiſ Kurſemme, Dohbeleſ aprinki, ſew par leelu brihnumu, daſchāſ ſemneeku mahjāſ taſſ Wahzu awiſeſ: „Gartenlaube“, „Illuſtrirte Zeitung“ un „Kladderadäſſch.“ — Dohbeleſ aprinkis wiſſā Baltiſſa effoht taſ angliſatajſ, baggataſajſ un apgairmotatajſ, jo tā rente, to tur krohna ſemneeki maſſajoht, effoht dilti maſa. Dohbeleſ aprinki effoht ſainneeki, kaſ Jelgawāſ augſtatāſ ſkohlāſ mahjijufeſ. Wiſſāſ ſkohlāſ tē effoht pilndſ ſeedſ un retti tur kaſdu ſirmgalwi atraddiſſoht, kaſ neproht laſſiht. Tiſt ween japeeminnoht, ka ſchahſ ſkohlāſ darbojoteeſ ar mahjinaſchanu.

— Uſ Wiſſemmes ſemneeku-buhſſchanāſ kommiſſioneſ luhgſſchanu gubernijaſ waldiſſchana iſſluddina, ka no 1. Juli f. g. ſahloht kaſtram ſemneeku pagāſta beedram buhſ buht no ſawaſ pagāſta waldiſſchanaſ eedohta „nodohſchanu-grahmata,“ pehſ taſhdāſ kahrtaſ, kà tē taſtkaſ noſaſſiht. 1) Taſhdai grahmatāi waijag ar ta pagāſta beedra wahrdu, — kaſm ta rohkā, buht iſrakſtitāi lihdſ ar taſm ſinnahm, kaſ iſrahda, ka wiſſſch pee ta pagāſta peeder un patte grahmatā ar ta pag. ſehgeli ja-apſehgele. 2) Parradu nobakā pagāſta wezzalajam ta pehſ liſſkumeem noſaſſita, kà arri no weetneeku pulka noſpreeſta daſka, kaſ kaſm pagāſta beedram peenahſtaſ maſſaht tā ja-eefihme, kà krohna-ſemmes un pagāſta nodohſſchanaſ kaſtra ſawā weetā ſtahw. 3) Utlihdſinaſſchanaſ daſkā pagāſtu wezzalajam par kaſtru parradu-daſkā noſaſſitu aiſmaſſajamu un ziſt no ta aiſmaſſahtſ, ar ſawu rohkū jeb paratſtu jaſwitteore, jeb — ja-apleezina, ka taſ un taſ, tiſt un tiſt nomakſahtſ. — 4) Kad ſchahda nodohſſchanu-grahmatā paſuſtu, tad kaſm pagāſta beedram, kaſ to paſaudejiſ, taſ japeerahda ſawāi pagāſta waldiſſchanaſ un jaluhdſ jauna, kur tad ja-uſſihme, ka ta irr ohtra. 5) Kaſtram nodohſſchanaſ maſſadamam pagāſta beedram peenahſtaſ ſchahdu ſawu nodohſſchanaſ-grahmatu arween ſew ſtaht turreht, ar to taſ tad jeb kur warr peerahdiht, kur wiſſſch peederriſ un ka wiſſſch ſawaſ nodohſſchanaſ aiſmaſſajiſ. 6) Polizejaſ waldiſſchanaſ tai weetā, kur ſemneeku pagāſta beedriſ uſturahſ, irr ta rekte, kad waijadſiſ, no taſda ſemneeka pagehreht, lai taſ ſawu nodohſſchanu-grahmatu parahda.

Wehl no Mihgāſ. 1ſtā Juni puſſdeena pulſt. 12 pee ittin jauka laika, tē tiſka eefahkta ta ſem-

koſpibaſ iſrahdiſſchana. Lauſchu biſ ſanahziſ leelſ pulkſ, kà leekahſ, lihdſ 400, ta wiſſ taſ plazziſ, kaſ jaw daudſ leelakſ ne kà 1865tā biſ, biſ pilnſ ar glihti gebrbuſſcheem weeſeem. — Muſſſka koſriſ uſpehlejā kaſdu meldu un pehſ tam iſrahdiſſchanaſ preeſſſchneekſ, birgermeiſterſ G. Hollander, turreja runnu, ar to papreeſſſch ſanahſuſſchohſ apſweizinaja un patejāhſ teem, kaſ pee ta palihdſejufchi, ka ſchi iſrahdiſſchana biſa eephejama un t. pr. Schai Baltiſſa iſrahdiſſchanaſ ne-effoht wiſ par mehrki taſ, itt ka ar to jaw gribbetum iſrahdiht, ziſ brihnum taht mehſ jaw tiſſuſchi, bet ar to tiſt gribbiht uſeet to, kaſ mums wehl trahſt. Ahſemmu iſrahdiſſchanaſ par preeſſſchilmi nemdamaſ, runnatajſ iſſtaſſtiſa, kaſdu leeku labbuntu ziſweki jaw panahſuſchi ihpaſchi lohpū-koſpſchana un kà ta brihniſſchi uſ preeſſſchu eihoht. Agral to wiſſu tiſt tā nejauſchi peenahſuſchi, kaſ labbat, jaw to ſinnamaſ, wiſſ lehnām uſ preeſſſchu gaſjiſ, bet taggad ar dabbaſ ſinnāſſchanaſm koſpā wiſſu ahtraki warroht panahkta. To taſtkaſ mums preeſſſchā tiſſuſſchāſ ahſemmes, jo zeefſchaf mums waijagohht peeſpeeſteeſ un leelakeem ſohkeem uſ preeſſſchu eet, un ka taſ noteek, warr manniht pa to laika ſtarpu no taſſ iſrahdiſſchanaſ 1865 lihdſ ſchim un t. pr. — Sinnamaſ, wiſſu wiſſſch wehl newarroht noſaukt par pilnigu un labbu, jo kur gaſma ſpihdohht, tur arri ehna effoht. Wehl wiſſāſ leetāſ, ka baſnizu, waldiſſchanaſ un teeſaſ buhſſchanaſ waijagohht daudſ pahſwehrtiſſchanaſ, pee ka jaw arr gaddeem teekoht ſtrahdahtſ. Muſſu augſtam Keiſeram peederroht pee ta to pehdeju wahrdu ſaſſiht. — Pateikdameeſ tam Leelſſſtara no augſta Keiſera namma, kaſ ſcho iſrahdiſſchanaſ ſawā patwehrumā nehmiſ, runnatajſ trihſ reiſ augſtam Keiſeram augſtu laimi wehleja, to wiſſi klaufitaji preezigi lihdſ kleeſa. Kad nu tuhlin pehſ tam muſſka koſriſ Kreewu taſtaſ dſeefmu noſpehlejā, tad preſidentſ iſteiza, ka iſrahdiſſchana nu effoht eefahkta.

No Behterburgāſ, 14tā Juni rakſta, ka Wahſſemmes awiſe „Kreuzzeitung“ ſinnajoht tā: „Kreewu augſta Keiſera familijai tē ahſteſſchanoſ labbi iſdohdahſ. Leelſſſtene Maria arri dſerr weſſelibaſ uhdeni un ta weegla kaſka-waina, kaſ Wiſſnai, irr gluſchi iſahſſteta. Tee laudſiſ, kaſ Keiſeram tumumā, leezina, ka augſtaſ Keiſerſ ne kad tiſt preezigiſ ne-effoht biſiſ, kà pehſ pehnaſaſ un pee taggadejaſ ahſteſſchanaſ awotōſ. Pehſ puſſdeenaſm augſta Keiſereene mehdiſ iſbraukt un tee zitti Kungi uſ lepneem Arabeeſſchu ſirgeem jahſ ſpaſeereht. Leelſſſtene Mariaſ rahdaſ buht iſmanniga un gudra jahjeja. Waſkaſ rōſ ſchee augſtee Kungi eet teäteri, jeb mahjāſ pee muſſſka iſluſtejaſ.

No Hapſaleſ, 14tā Juni ſinnu tā: Keiſeriſta augſſiſta, Leelſſſſte krohna mantineekſ lihdſ ar ſawu augſtu gaſpaſchu uu abbeem dehleem waſſar waſſara pulſt. 6 ſweiki, weſſeli ar luggi tē atreiſoja. Paſſchā ohſtā Baltiſſa general-gubernatorſ, Jggaunijaſ

gubernators, Ehjeles landmarschals, kreis-deputirti un pilssehtas waldineeki, kà arri leels kauschu pulks augstohs weefus fanehna. Arri general-gubernatora gaspascha un winnu freilene bij pee fanemshanas un freilene Leelfirstenei Besarewnai pasneedsa flaištu puffu=bunti, fur Leelfirstenes wahrds ar sillajahm besdeligu aztimahm (Bergikmeinnicht) ffunstigi bij eepihts. Kad keiserikas Augstibas wiffus flahthudamus fungus un dahmas bij apfweizinajuschi, tad Winni gabja zaur tahdu rindu zauri, fur 40 jaunas meitas puffes kaisidamas bij nostahjuschahs pa abbahm puffehm un dewahs us basnizas un no turrenes grabja Brewern namna. Walfara wiffa pilssehta uggunoja. Teiz, ka angstee weefi libds scha mehnescha beigahm te paltschoht.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Wahzu keisers wisseem tapat Franzija dshwodameem Wahzeescheem, ka arri Elsasas un Lotrinas semturreem lizzis usdoht, zil leela winnu flahde, kas teem zaur scho farra notiklufe. Bitti, kas zaur farra pohstitti, atlibdsinaschanu dabhuhs no tahs flahdes atlibdsinaschanas naudas, kas Franzijai jamalka, bet preeksch Elsasas un Lotrinas semturreem gabdajohht semmtohpigas beedribas Prubschos, kas jaw 24,039 dahlberus us to salassijuschas.

Wiffahm polizeju teefahm Prubschos irr usdohts, pehz teem pee Parihses komunas peederrigeem beedreem melleht, ihpafchi Posenes aprinki, fur daschi effoht eesprukfuschchi. Tahdus no schahdeem wihreem, kas peederr pee Prubschu pawalstneezibas, buhs te pat pehz liffumeem noteesahht, bet ahrsemneekus, ko notwerr, buhs zeetumà paglabbaht, kamehr pahh to tiks nospreests, woi winnus us sawu peederramu walsti fuhthiht, woi nesuhthiht. —

Pahwesta gawileshanas fwehtki Wahzsemme fwehtiti leeliffi, bet daschadi fwehtiti. Bet to warr fazzihht, ka ewangelistkas walstes gan drihs wifs meerrigaki un nekaweti notizzis, ne kà Kattoku semmes, fur daschads trohlfnis bijis un ihpafchi Spanija, tautas weetneeki jeb kortesi sawa sapulze tà fastribdejuschees, ka ir no teefas salahwuschees. Sinnams, ka pilssehtneekem nu bij atkal pahh ko runnaht un spreest. Tapat arri Wahzsemme tee, kas nosauzahs wezz-kattoki, kas nemaldibas hauslim prettineeki, tee wiffi neliffuschees pahh teem fwehtkeem ne kà sinnaht. — Wihne ahrigi no teem fwehtkeem ne ko nemannijuschchi un basniza fur pahwesta wehstneeks (Munzius) mischu turrejis, dilki mas kauschu sagahjuschi. No keisera familijas arr til keisera wezzajs, firmajs tehws te bijis flahht.

No Franzijas. Franzija taggad wiffa spehla darbajahs nauwu faleeneht, lai sawus parrabus warretu atlibdsinaht un fweeschineekus dabbuht few no lalka. Winni falka, ka schà winneem effoht dubbulta flahde, jo winni nodohshanas nemas newarroht praffiht no tahm gubernajahm, ko taggad Wah-

zeeschi wehl turr' sawa warrà. — Ar to neudas aisleeneschanu schoreis eefchoht labbi gan, jo Rohschilds weems pats sohltjis doht 120 millijonus. Sinnams, ka Wahzeeschi nemas nebuhtu pretti, kad Franzischi wiffu parradu us reis aismalkata. — Taggad wehl arween Franzischi sawas sapulzes melle pehz tahm wainahm un pehz teem wainigeem, zaur to schis pasemmodams karschs iszehlees un ranga to isgrohsiht tà, ka ta nemas nebijuse ta waina, ka winnu spehls nebuhtu deesgan spehzigis un ismannigs bijis, bet ka tee waddoni woi neprahhtigi, jeb no eenaidneekem nopirkti bijuschchi. — Pat to komunistu dumwi winni ranga peeflaitiht ahrsemmes eenaidneekem, kas winnu tralkgalwjus us to farihdijuschchi. — Til to newarr leegt, kahdus taunus warras-darbus winnu paschu laudis darrijuschchi ar flepfawibu un dedsinaschanu. Wehl newarr beigt nostahstihht, zil mas dumpineeki un scho uswarretaji rehkinajuschchi pahh zilwefu dshwibu. Lutterijas pilli paliffuschchi salnös guktoht dauds eewainoti, kas pillei libds fadegguschchi. Uswarretaji naw dauds schehligaki bijuschchi, — jo, kà jaw effam dstrdejuschchi, tee neschehloja ne weenu dumpineeku. Stahsta par weenu fewu, kas apshohseta par ugguns-peelizzaju, kà ta sakerta un westa us noleetaschanu. Winnas behrns, masa meitenite, tai swahrös eefehrufehs libds tezejuse. Kadà sehta eewesta ta fewa prett muhri stahdinata un noschauta. Meitenite fahihjufehs, tezejuse prohjam, bet weens offizeeris iswilzis sawu rewolweri un to behgdamu behrnu zaur mugguru schaudams us weetas noschahwis. — Zaur to, ka nozeltas liffums, kas wezzu waldineeku familijas no Franzijas atstahdina, taggad atkal iszelfees daschas zihnischanahs stary tahm daschadahm partejahm, kas katrai ziltei peekriht. Tjehrs un winna draugi labbakas dohmas turr us Burbo neem ne kà us Orleanisttem, bet tadeht jaw Bonapartes arri naw bes saweem aisstahwetajeem. Dohma, ka garrige wihri wiffi stahweschocht us Napoleona puffi. Pahh Napoleonu wehl stahsta, ka Scheslshurstè tam naudas truhfums peegahjis un winna gaspascha reisojuse, fur tai isdewees kahdu dalku sawu no Franzijas isglabhtu dimantu labbi pahhdoht un zaur to nu atkal liffuschchi pee naudas.

No Englandes. Kamehr schinnis deenas Wahzsemme preezajahs pahh sawu leelo uswarreshanu un kamehr Franzischi faseen sawas farra bruhzes un ismekle, kas wainigs pee ta farra, kas Franziju til dshki pasemmoja, kamehr winnas zittreisejs leelajs keisers, kas to til augsti bij pazehlis un nu pats is semmes tizzis isdshihts, prohti Napoleons III. ittin kluffu usturrahs sawa patwehrumà, Scheslshurstè pillè Englands. Sinnams, ka winsch arri te ar abbahm azzihm flattahs un ar abbahm aufihm klaufahs us Franziju, woi, kas sim, winna draugi nespehs isdarriht, ka winsch atkal warretu atpassat tilt sawa keisera frefhla. Scho leelo lungu pagahjuschas deenas apmeklejuschchi sawadi weefi, prohti

Grihnuribsches-eelu tihritaji. Schee, ka jaw if gaddâ eeradduschî, arri schoreis weenu deen us fakkumeem isbraufuschî uu tâ aishnufuschî us Schefslburst pilssehtiau, fur pils preefschâ nostahjuschees un til ilgi urrah fleeguschî, kamehr Napoleons us balkona isnahjis. Tê tad winnu preefschneeks kahdu noscheloschanas-runnu turrejis, us to Napoleons tam atbildejis: winsch juhtohht sewi tohti pagohdinatu ar teem wahrbeem, kas nu pat us winna runnati un zaur to saprohtohht, ka winsch weenumehr bijis Englandes draugs. — Pehz to weesi wehl urrah falleeguschî un tad atkal aishgahjuschi.

No Belgijas. Ta fehlla, to professeris Döllingers Minchenê prett pahwesta nemaldibas haufli fehjis, dihgst un warreni augumâ peenemmahs pa mallu mallahm, fur Kattoki dshwo un fur stary scheem apgaismotu kauschu netruhsit. Pahr prettoschanahs taggad dsird tâ pat no Baireeschu walstes, kâ no Belgijas, Ghstreikijas, Spanijas un pat no Italijas. Til no Tihroles dsird, ka tur pahwesta gawileschanas-swehtlus augsti fwinnejuschi un zittâs weetas, kâ Brisselê, preesteri staigajuschî mahju no mahjas, pahwesta karrogus pasneegdami teem, kas paschi nespehji tahdus eegahdaht, lai ar teem gawileschanas deenâ fawas mahjas puschto. Baggati fungi, kas pahwestneeki, draudejuschi ammatneekem, ka pee winneem nelischoht wairs strahdaht, ja to gawileschanas deenu neswehtischoht un tâpat atkal mahju fainneeki draudejuschi fawus eedshwotajus tuhlin no mahjas isdshiht, ja pahwestam scho gohdu atrauschohht. Sinnams, ka ne fur netruhsuschî laudis, kas tihfchi tam wissam pretti darrijuschî, kas Jesuiteem lohpus isfittuschî un pahwesta bildes sadaussijuschî un t. pr.

No Italijas. Italijas waldischana, kâ jaw fuanam, to irr zeeti nolikkuse, no 1ma Juli deenas walduht Rohmâ un tâ laitam nu gan notils. Franzijas waldischana, schim brihscham newarredama ne to pretti darriht, nospreeduse tâ: winnas wehstneeks til tad eeschoht us Rohmu, kad kehniensch pats arr turp aiseeschohht; bet ja tas wehl paliktu Florenzê, tad winnas wehstneeks arr turpat palischoht, un tad tam kahda darrischana gadditohs ar Italijas ministereem Rohmâ, tad us turreni wehstneeks tiktai fubtischoht sawu sekretehri, to wajadshibu isdarriht. Pehz muhsu dohmahm ta ne kahda leela spihste nebuhtu, un newarram saprast, kadehht tad kehniensch wehl paliktu Florenzê, kad wissa waldischana jaw pahrgahjuse us Rohmu.

No Greekijas. Greeku un Turku waldischanas, kâ rahdahs, atkal strihdê tilluschas. — Greeku waldischana nosubtijuse us Konstantinopeli par sawu wehstneeku fungu, kam Trikupis wahrdâ, kas jaw no Kandijas dumpja laika Turkeem bijis par prettineeku. Turku waldischana zaur sawu wehstneeku Atehnê likkuse Greeku waldischanai us to fazziht, ka lai gan

winna Trikupa isturrefchanohs un gudribu turroht wehrtu, tomehr winna pagahjuse isturrefchanahs walstu darrischanaâ nederroht us to, mihligu draudshibu un fatizzibu ar Turziju kohpt un tadeht buhtohht labbi, ka tas pats lihdsfchinnigs wehstneeks Rangabe, kas Turzijas ustizzibu jaw eemantojis, Konstantinopelê tiftu atstahs. — Kâ rahdahs, tad Greekija grihb palikt pee sawa prahta un — tad jaw ne kahds brihnum, ka strihdis atkal gattaws.

No Kihnas raffta, ka 11tâ April tur tai pilssehtai Buthang usbrukkuse leela nelaimê zaur breefmigu semmes-trihzeschanu, pee ka 2300 zilwefti gallu dabujuschî. Ap pulkst. 11 pufsdeenâ no semmes eefchas gaddijees tahds stipris grubdeens, ka wissas waldischanas mahjas un daschas zittas ehkas fakrituschas par druppu-kaudsehîm. Mas ween saldatu un zittu zilweftu dabbujuschî behgt, bet leels pulks tilluschî no gahsdameem bakkeem un muhru gabba leem nosifti. Tai paschâ brihdi arr kahdâs 4 weetas iszehlees ugguns-grehls. — Tillai 16tâ April bijis ugguns apremdehts, bet semmes-lusteschanahs wehl naw bijuse apstahjusehs, jo ta lihgojusehs wehl arween tâ kâ fuggis us uhdens. Pehz kahdahm 10 deenahm wiss palizzis meerigs un til tad warrejuschî wissu to pohstu pahrstattihht. Schinni nelaimê gallu dabbujuschî wiss augstakee waldischanas fungi. Schi semmes-trihzeschana aishnehmuse leelu semmes gabbalu; zittâs weetas kalni eegahsuschees, zittur atkal zetti isposhtiti zaur to, ka smilfchu walles fadsihtas wirsû. Schi semmes-trihzeschana effohht ohtra til breefmiga, kâ ta, kas 1868 gaddâ Deenwidus-Amerikas walkarpuffes juhmallâ plohsijahs.

No Hongkong, Kihnâ, raffta, ka Amerikaneeschi ar negantajeem Koreas fallas eedshwotajeem nahfuschî strihdê. Schee strihdneeki us kahdeem garram brautdameem Amerikaneeschu kuggeem schahwuschî un Amerikaneeschi bombardeerejuschi pretti un tâ schahwuschees, kamehr Amerikaneeschi teem weenu ffansti nonehmuschî. Amerikaneeschu kuggu admiralis us Waschintoni fianojis, ka winsch strahdaschoht ar Koreescheem tabtat, kamehr no Amerikas pawehleschanu sagaidischoht, kâ buhs palikt.

Tannakahs fianas.

No Berlines, 17tâ (29.) Juni. Grabs Mantouffel irr eezelts par augtalo pawehletaju teem farra-pulkeem, kam wehl japaleet Franzijâ. — Waldischanas awises runna, ka Franzijas waldischana darbojotees ar to, farra-spehtu rihkohht, kâ rahdahs, prett kahdu nahburgu walsti. — Ta fadereschana stary Englandi un Seemel-Ameriku pahr to wezzu Alabama strihdi, taggad no abbahm waldischanahm apstiprinata.

No Wihnes, 14tâ (26.) Juni. Is Tachau pilssehtas fiano, ka tur warrens leetus gahsees, zaur to Barau un pe pahrluhduse un 15 zilwefti pluhdâs gallu dabbujuschî. — Lohpi itt wiss nosihtuschî un wairat kâ 60 mahjas pluhdi aishrahwuschî lihds. Awtahrtejee dahrsi un lauti pawissam isposhtiti un tilti pasudduschî.

Nanna, Kofhneffes dseedaschanas fwehtu deenâ, 4tâ Aprili 1871.

Zeeniga fapulze! Schodeen preefsch diwi neddekahn man weenu leetu (Notenmappe) usflattoht, kas nefenn preefsch schahs dseedaschanas becribas taifita, jaw drihs bija pohstâ gahjuse, nahja kahda gudra wihra trihs ihf, bez swar-rigi wahrdi prahâ, kas preefsch 2840 gaddeem runnati. Tat paschâ brihdi es arri tappu usajinachts schodeen kahbus wahrdu runnaht, un es arri apnehmohs par teem trim Salamana wahrdeem runnaht: „Wiss irr neleetiba!“

Zeeniga fapulze! Wissi leeli uhdens-trahjumi uppês, eferds un juhrâs pastahw til no pilleeneem, un kad flacht netezetu, tohs warretu pa pilleeneem isfmelt, kad arr par 100, 1000 jeb millijonu gaddeem. Leelus smiltschu kalnus arr pa graudnam ween par 1000 jeb millijonu gaddeem warretu aisnest. — Wiss laits, un arri iflatra zilwefa dshiwibas-laits pastahw til no azzumirkeem; azzumirkti istaifa minutes, minutes stundas, stundas deenas u. t. pr. Zilwefa dshiwibas-laits fakriht wairat daffâs: behrnagaddôs, jaunibas, wihra- un wezzuma-gaddôs. — Behrnagaddôs, kad zilwels nespehzig, tad tas tohp no mihtas mahtes tohpts, glabbahs, mahzihts un waddihts. Kad zilwels leels us-audsis un us sawahm kahjahm fahf stahweht, tad ifkursch fahf jihnitees un puhletees sawôs jaunibas gaddôs. Laikam wissi guft weenâ flimmibâ, kad arr teem meesa un diwehsele teescham wessela. Weens dohma: Es esmu tas stiprafajs! Dhtris: Es esmu tas staisatajais! Treschajs: Es esmu tas gudratajais, un falka: Es ne mas nesaprohtu, ka pasauke til ilgi bes mannis pastahwejuse, un dohma: Manni darbi ween us pasaules buhs tee labbafee, un aismirft, ka pasauke jaw til ilgi bes ta pastahwejuse, un ka zitti irr gudrati, stiprati un baggatafi. Wihra gaddôs gan ikweens paleel weenteesgats, bet iomehr wehl dasch darra, ka winsch muhschigi schinnl pasauke paliftu. Kas nu ta fawâ dshiwibas laika jihnidamees to laiku wehrâ nehmis un pehz labba mehrka dshinnees, tahds warr isfaukt fawâ dshiwibas-deenas walkarâ: „Es esmu to labbu zihnischanu zihnijees!“ Bet kas to laiku jihnidamees naw wehrâ nehmis, kad tahds arr dauds strahdajis un darrijs, tam til pehz ja-issauz un jafalka: „Wiss irr neleetiba!“

Zeeniga fapulze! Zilwefa dshiwibas-laiku warr falihdsfnahf ar weenas tautas-laiku. Kad meh's flattamges us Reemeru, Greekeru, Perseru, Egipteru un Fenizijeru tautahm, tahm irr bijuschi: behrnu-gaddi, jaunibas, wihra- un wezzuma- jeb isnihlfchanas-gaddi. — Schodeen til runnastim par Latweeschu tautu. Latweeschu tautas behrnu gaddi irr bijuschi garri, prohti: 6—700 gaddeem, kurrds ta no zittas tautas zeen. wihreem tappa waddita un mahzita, kamehr ta patte jaunibas gaddus fasnedsa. Un tadeht til tahs tautas zeen. wihreem un lungeem arr schodeen peenahlahs gohds, flawa uu pateiziba, jo no teem un zaur teem irr Latweeschu tauta tiklabb sawu tizzibu ka finnaschanas dabbujuse un smehluse. Preefsch 52 gaddeem Latweeschu tauta tappa no teem zeen. wihreem un lungeem ka mass behrns no mihtas mahtes no behrnu luppatahm un lakkateem istihita un no flehja islaista, lai Lat. tauta nu patte mahzajs jaw staigahf. Preefsch 32 gaddeem tappa no tahs tautas zeen. wihreem un lungeem seminarijas slohla zelta — un wehl lihds schim ta tohp no teem zeen. lungeem un wihreem usturreta un apgabdata, — kurrâ Latweeschu tautas dehli par slohlotajeem teef mahziti us Latweeschu tautas apgaismoschann. Tadeht wehl reis teem zeenwihreem un lungeem til schodeen schai fwehtu-deenâ peenahlahs gohds un pateiziba par to. Preefsch 4 gaddeem fahla Latweeschu tauta la us sawahm kahjahm stahweht, patte no sawa widdus pagasta waldischanas zeldama. Un kad wissi gruntneefi palift, tad warr

buhf nahfs preefsch Latweeschu tautas wihra-gaddi. Taggad stahw Latweeschu tauta jaunibas-gaddôs, kurrds tai ar jaunibas-spehkeem buhs jihnitees un puhletees. Tadeht Latweeschu tauta, dsennees, jihtees, puhlejees, sawu wallodu runnadama, tautas-walloda dseefmas dseeadama un teaterus spehledama! Bet ne-eefrihti, ne-eefrihti tai flimmibâ, kurrâ gandrihs ifkatris jaunellis guft, dohmadama, ka tu nu effi ta wiss gudrata tauta, ka til tawa walloda, tawas dseefmas un teateri ween tee labbafee un jaulakee pasaulê. Par wissahm leetahm, Latweeschu tautas brahlî un mahsa: Nemmi to laiku wehrâ! Un til tas laits warr tevi mahziht tam labbam mehrkam pakkaf dshitees. Nemmi, al nemmi to laiku wehrâ, jihnidamees, tas ween tew warrehs mahziht! Tadeht teem, kas par Latweeschu tautas apgaismoschannu jihnijahs un puhlejajs, teem buhs ikdeenas waffigas azzis un auffs turreht, woi Latweeschu tauta grihb wehl ilgi par sewi pastahweht. — Kas tahdâ garrâ no Latweeschu tautas jihnijees, to laiku wehrâ likdams, laut tas arr masal preefsch Latweeschu tautas buhtu strahdajis, tas ween warrehs gallâ patz un arri zitti no winna leezinaht: „Wiss irr to labbu zihnischannu zihnijees!“

Bet ja tahds preefsch Latweeschu tautas jihnidamees wissu sawu mantu isdohd un sawu wesselibu un dshiwibu par uppuri nodohd, to laiku wehrâ nenendams, wissas zittas tautas par eenaidneeseem darriidams, to wallodu un eeraschas nijzinadams; ja nu pehz gaddeem nahktu, kad par to masu Latweeschu tautu taptu tee wahrdi rastsiti: „Menè menè, tekèl upharsin!“ t. i. tu effi flaitita, swarru kausâ fwehrta un par weeglu atrafta; teescham tahdam strahdneelam buhtu til dshiwibas deenas walkarâ pascham jaleezina: Es esmu gan dauds strahdajis, bet wissa manna zihnischana irr weltiga! „Wiss irr neleetiba!“ Un kad tahds Latweeschu tautas jihnitajs jaw sem jastahm wellenahm gullehs un winna pakkaf-palizzeji, raddi un draugi pee winna kappâ nostagahs un us winna kappâ un frufta- afmina winna wahrdu un darbus lassih's, tad teem arr buhs til isfamiffeschannâ ja-issauz un jafalka: „Wissa winna zihnischana irr bijuse weltiga! Wiss irr neleetiba!! Wiss irr tihra neleetiba!!“

Wttbrg.

Kahds wahrds par augfchgalla Kursemmi.

(Statt. N 23. Beigums.)

4) Ahnischkas un Dkniste, irr Leischu semmes muischas ar tahm tur peederrigahm pilssehtinahm jeb Schihdu meesteem, fur Schihdi sawas bohdes eerikfejuschî ar sawahm prezzehm andeledamees sawas bandas mehds dshft. Schis irr tas Leischu semmes rags, aplahrt kurru muhsu Kursemme rinkî steepjajs. Ahnischkas ar to tur buhdamo muischu, kas grafham Kommer f. peederr, irr no Iljes-muischas tiklai pahra werstes tahlu un tè nu tuhdat eefahkajs Leischu semmes rohbeschas. Patte muischâ stahw jaulâ weetâ un dabbas jaulumi, kas tè waffarâ irr redsami, ifkatra firdi tohs peeklahjigi apflattoht eelihgsmo. No Ahnischlahm lihds Dknisti irr 18 werstes tahlu zaur Leischu semneeku fahdschahm to eet, lihds kamehr atkal Kursemmes rohbeschas aissneef. Dknist pilssehtina peederr grafham Thisenhause f., kas lohti baggats lungs buhdams, retti kad nahf sawas muischas apmekleht, bet labprahf tiklai mehds usturretees fweeschu semju pilssehtas, itt la jaw daudj

augsti un baggati lungi mehds darriht. Wiß tas Leischu-semmes apgabbals, kas schinnt stubri irr redsams, naw nelahds teizams widduzis, par fo warretu kaut fo jauna pastahstibt, jo laudis wehl dshwo leelâ tumfiba un ne-apfohptâs mahjâs, kahda jaw allasch irr Leischu semneeku mohde.

5) Affermuischa un Subbate. No Dnist pilssehtinas garrahm leelai Suffejas muischai un Leischu-semmes rohbeschahm tas zesch 11 werstu tahtu pa lihdsenu semmes apgabbalu aiseet prohmu us paschu Affermuischu, kas lihdsenâ weeta buhweta ar to tur peederrigu staltu basnizu wiffam tam apgabbalam irr par ispuschlochanu. Schahs muischas dsimts leelstungs irr von Walter wahrda, kas itt ruhpiigi par sawu tauschu labklabchanu ruhpejabs. Daschi fainneeki irr jaw sewim dsimtas mahjas pirtuschi un zitti wehl nespehdami preesch sewim dsimtas mahjas nopirkt, dshwo tapat pa wezzam us rentes maksaschanu. Laudis pa leelakai dalkai dshwo brangôs ehrbegôs un arri rahdabs gluschi labbi istikufchi buht. No Affer basnizas kahdas pahra werstes tahtu atrohabs schahs draudses skohla ar to tur peederrigu skohlmeisteri Rawing lungu. Wiß tas leelais, lihdsenais apgabbals aplahrt Affermuischu isleekabs tohti peenehmigs un auglign semmes gabbals buht ar dascheem webrâ leekameem dabbasjaulumeem no-audsis. No Affermuischas kahdas 9 jeb 10 werstes tahtumâ atrohabs Subbates pilssehtina, ar to tur buhdamu tohti wezzu Luttera tizzibas basnizu, kas, ka rahdabs, Kattoku laikôs buhs grunteta, ka to tahs basnizas eesch-puffes raibumi ar wiffadahm bildehm apleezina. Es ne weenas Luttera tizzibas basnizas tahdas ne-esmu sawâ laikâ usgahjis, fo pehz bilschu jeb mahlderu raibumeem ar scho basnizu warretu falihdsinaht. Bif raibota tur ta kanzele ar altari irr, to es ar sawu spalwu nemas newarru aprakstibt. Labprahrt wehletohs, ka kahds schahs basnizas tuwakajs draugs, mums par winnas eesaktumu un pagahjuschem laikeem kahdas sinnas lassibt dohtu. Patte Subbates pilssehtina, kas arri irr tahda Schibdu andeles jahdscha, pa dalkai peederr Kursemmei ka arri Leischeem. Schahs pilssehtas lungi irr ne ween baron Schlittenbach un grahfs Sieberg, bet arri wehl zitti lungi. Tas apgabbals aplahrt Subbatu irr wairaf kalnainai, ne ka lihdsenai semmei peerehkinajams, ar mas webrâ leekameem dabbas jaulumeem. Kad es ar sawu mihtu ammata-beedri Rawing k. tur pirmo reis Subbatâ buhdams schahs draudses wezzu skohlmeisteri Trumpe k. apmekleju, tad winnu atraddu tohti preezigu par to, ka mehds effoht nahfuschi scho apmekleht, kas mums arri daschus webrâ leekamus notikkumus no sawa dshwes gahjuma sinnaja pastahstibt, kas winnam tur dshwodamam par til ilgeem gaddeem bij gaddijuschees. — Patte Subbates mahzitaja muischa atrohabs tai apgabbalâ stary Afferi un Subbatu jaulâ behrju birschu widdû buhweta.

Lihdschinnigam draudses mahzitajam zeen. Grüner fungam bij 4 draudses fo apfohpt, prohiti Subbate, Gahrseena, Affer un arri Dnist draudses. Schahs peeminnetas draudses winsch ne ween ar karstu mihlestitibu un ustizzigu drauga prahtu irr kohpis, bet arri labbus ne-aismirstamus augtus gannamam pulkam irr paktat atstahjis, ta ka scho draudschu mihlestitiba winnu ne kad ne-aismirstahs wis, bet dahrgâ peeminna turredama sawam wezzam gannam wehle dauds preeku un swehtibu mantohht mihtâ Bahrbeles draudse, us kurru nu winsch irr aigahjis dshwoht. Tas Kungs lai irr ar winnu, un winna jaunu gannamu pulku! — Sawu rakstu beigdams es wehl peeleeeku schohs wahrdu: Tas nu irr wis, fo par waijabsigu esmu turrejis no muhsu puffes tautescheem passnoht. Sinnams, ka muhsu laikôs irr dauds un daschadi rakstijaji zehluschees, kas gan irr tschalli wiffadus stahstus, dseefmas un pasalkas laiku raksteem pasneegt, bet mas ween atrohabs tahdu, kas draudses apgabbalus, notikkumus un tauteschu eeraschas jeb tahs puffes isflattischanohs, tur paschi dshwo zaur awijehm zitteem apraksta. No palihds man Turzijas, Austrijas, Wahzsemmes jeb Franzijas semmju jaulumus un apgabbalus sinnaht un ar teem eepasihtees, ja paschu tauteschu apgabala esmu sweschineeks? Labbi buhtu, kad rakstijaji arri dshtohs us to, ne ween no sawas puffes fo passnoht par draudses notikkumeem, bet arri peeminneht to, kahda patte ta pufse isflattabs, kur winni dshwo, zif werstu irr no tuwejas pilssehtas lihds turreeni, un kas us ta zekka irr redsams un atrohabs. Luht, tad lassitajs wiffu dabbu sinnaht, kas ne ween tai pufse irr webrâ leekams, bet arri zaur tahdeem raksteem dabbu ar to pufsi gruntigi eepasihtees, itt ka kad pats tur jaw buhtu bijis un wiffu apflattijis. —

Sbrg.

Grahmata is Mollenijas.

Muns firds-meitojs schwoager!

As nu Reigas mohjâs poarnahtschu i touliht zihshi apfanehmois, Lawim toadus woardinus nu Mollnijas us Boltijas dastelleht. Pirmu räisi Reigâ boudams touliht foprahtu, labdeht Jous us Soru Boltiju til oplam lapni un lihligi, a mous Jous smohdajat par Mollenischim. Pa schaffeju brouzoht as tu jau reischu reischim numanniju, ka Boltija woirs nabous toatu. Ju tublafi pi Reigas, ju woiraf fasaftappu weirus, fos ar jeddiu jab fahstasmihtu ruhkâ mun prättim noaza i danahfuschi woizaja, nu kurreines as brouzoht i woi nawarrut as soru kâhwi jim duht us porradu, bät as winnim wus nadawu fapraht, ka as nu Mollnijas, zittod mun gon reibbas drufu fahatrizzinatu, bät ta as polifku wuffai swäifs.

Reigâ nu moajas-wihtas goaju drufu win apfahstittihis a touliht isfautschu: „Monnu boltu dihinu, tod ta bronga Boltija! us kurru mollu wer-

rihs, til bolus breinumus win doobu flottih; kury
koaju papperr tur mute ja-atpleisch ais teirim bolim
breinumim." Til ku danahlschu pi Wehrmanna
doarsa, touliht frustu aismattu i duhmaju: nu, tis
jau pots Bälzabuls, los tur pi fhnas lo walns ar
pehrwin pispindselehts. U los mun wall liblali
breinumi usnahza, lod doobuju apfaskattih tubs
smaggus fhwischlus, lom 500 moarzinns goffas un
tauflu sem uswalka. As touliht ihswihdu pa waf-
falu moarku melna balsama i teitschu us broata:
„Nu ku ta wall naswers tib Boltijas wihrschi!“
A broals mums atteiza: Lai mun Johsaps un Moh-
rija stahw floatu; as fowu mouschu pa wuffim
foprim na-affu radsejs toadus seergus, las tur ihlsch
oppatas houdas wall doitali usdihsho, ka moufu
muischas ustabas-maitas. Nawarr sinniht, arrig ti
tihscham irr seergi jeb weiri, sem seergu-padahm po-
libouschi, bat Reidstneets us mun teiza ta: Werrihs
broals Mollnihts, lihds loadam oktihsischanas-stoh-
woltam mahs schä jau affam danahlschi. Par
wuffahm sinnibahm un loizigas lobkloaschanas mahs
Boltija goadajam, ka tahwi par bahnim, goadajat
til ka mahs papilnam naudas doobunam! — Un
las tihja, tas tihja, kury ohschu matt, tur malnus
fwoarvus i liblas gorras boardas win räds i pi
turra weimuschä da-eet, tur kauschu duhz ka pa
bihschu-struhpu i nauda flann wuffim pa uhschu-kulli
ka zittu reis pi wuffu liblakim liblim lungim.

Polihz nu waffals, meitojs schwoager! i raksti
mun us prihsichu par tu sammikuhpibas-isroadischanu
i woi tur nabous libli breinumi nutilluschchi. Loi
Dihws Jums polihds arwihn woiwal atfatihstihhs,
a mahs poschi nasinnim, los mous por offatihsti-
schanas-stohwoltu isahls starratihhs.

Lows meitojs schwoagers Dndsch Bränzis.

Reetrumu fahntas,

Kristules dihnä, woffaras mahnescha ihfoatumä 1871:

Behteris un Tschaukste.

Behteris. Al Tschaukste brahl, ka man kahjas
schodeen wehl peefuffuschas, — tomehr ja-eet affal
pee darba!

Tschaukste. No ka tad tawas kahjas til gurdenas?

Behteris. Tu jau sinni, ka us tirgus taggad
mas darba, tapehz, ka mas prezses peenahf. Dsirdeju,
ka bahnsi fahranzohht dandf sweschineeku, las te nah-
luschchi us to semkohpibas israhdischanu un tur eff-
presses wihri ween nejaudajohht atreisofuscheem man-
tas us kohrtelcem aiskappeht. Tadeht gabju turp
un reds, bij gan drihs wiffu deenu lo tekkast us
weenu puffi un us ohtru.

Tschaukste. Al tu schkelmis, — woi tad manni
arr newarreji pafinnohht, tad es arri kahdu graffi
buhu dabbujis noraut.

Behteris. Woi tad es warreju sinnahf, ka tur
til dandf ta darba buhs? Teitschu tew wehl, ka

dabbuju errotees pahr muhsu semneeku leelu dumjibu.
Peefuffis buhdams, atsehdohs Wehrmanna dahrsä us
kahdu tuffschu weetu un tur noskattijohs, ka semneeks
stahweja kahdam (laitam leel-) lungam preefschä kahdu
puffstundu zeppuriti paduffe turredams, ar pliffu
galwu! Taggad pats Keisers wairs to nepagehr no
saldata un reds, tahds wihrels nekamabs wehl to
pagehrecht!

Tschaukste. Laitam tas bijis wehl kahds no
teemwezem bismanneem. Taggadejee to wairs nezeefsch.
Tapat jau wehl weefahm eet ar to rohku laisfchanu.

Jauna gramata.

Pee Mahjas weefa driffetaja Ernst Plate's f. schin-
nis deenas palitta gattawa un irr ta pat pee wiana pa-
fcha, ka arri zittur, tur Latweeschu gramatas pahrdohd,
palittuse gattawa schahda jauna gramata:

**Deenischas Garrigas Dseefmas us if katru
gadba deenu.** Libdinasas swehteem bibeles wahr-
deem un tahm mahzibahm eefsch Hesselberg. „Behrku
rohtas.“ Rihgä, 1871. 142 lapp. p. Sniffi. Matfa
30 kap.

Schahs gramatas preefschrundä lassam ta: „Dandf
kriftigi dseefmu mihtotaji irr tahrojuschchi deenischas garri-
gas dseefminas pee tahs jau fenn pafstamas lassamas
gramatas „Behrku rohta.“ Tad scho kahroschenu usneh-
mahs peepidihht muhsu mihtohes un dandsem pafstams
mahltajs G. Sokolowski. Winsch bij eefahjis falassihht
no basnigas un brahl-draudses dseefmu-gramatahm
tahdus dseefmu perschinas, las ar teem swehteem bibeles
wahrdem kohpā faherr un arri wehl kahdus jandus pers-
schinas pats bij farakstijis, pee turteem wintä wahrds
peelitts.“ — Tad nu schil gramata irr turrama par ohtru
dattu Hesselberga „Behrku rohtat“ un ar scho kohpā bruhle-
jama, proht, ka schahs dseefminas dseef preefsch, woi
pehz tahs lassfchanas Hesselberg Behrku rohtä. Deems lai
tahs swehti katram, lam kahroschana pehz garrijahm
mantaher! —

Tapat arri warr dabbuht pee augshä minneta driffetaja schahdas
gramatas:

Jerusalem, kahda ta taggad isffattahs, las tur atroh-
dams un jinas no wiffas Ranaana semmes. Sa-
ralajis A. Scherberg, Jhes-draudses stohlmehners un ehe-
gelneets. — 141 lapp. p. Sniffi. (Ar Scherberga bild.)
Matfa 10 r.

Deems irr man fargä un parwehrams. Sauls stahs par
kahdu familju, las us Sibiriju tiffa notefata. Behz wabzu
raffa laiwiffi ihfati fawents no J. Stobek. Matfa 15 kap.

Par jianu.

**Widsemmes stohimeistereen darru sinnamu,
ka ta faeefchana Turraidä tifs noturreta 30tä
Juni. N. v. Klot, Widsemmes stohu preefschneeks.**

Atbildes.

J. D.—ls. Kad buhs wallas to stohu pahrruzzeht, tad berrehs gan.
J. G. — Patelju par preefubijumu, — berrehs gan leeta list.

Nawas tirgus. Wofte banka biketes — rub., Widf. usfak-
lamas liblu-gramatas 99%, rubl, newfalkamas — rub., 5 procenti
usdewu biketes no pirnas leeneschanas 148—149 rub., no ohtras
leeneschanas 148 rub., Rihgas-Dinaburgas dseefu-jella atzijas
159—160 rub., Rihgas-Jelgawas dseefu-jella atzijas 108%,—110
rub. un Dinaburgas-Witebskas dseefu-jella atzijas 146¹/₂ rub. 148

Risof 18. Juni pee Rihgas atnahlschi 1084 fuggi un ais-
gabjuschchi 938 fuggi.

No jensures atwehlehts. Rihgä, 18. Juni 1871.

Abilbedams redaktehrs: A. Leitau.

Atlis buhdams, tomehr warr redseht.

(Statt. N° 24.)

II

Slepkawiba.

Kad abbi draugi schkibrabs, tad Augusts til duhschgi gabja, sawu raddeneezi apmelleht, la to pa preeffschu no wianna bailiga prahta ne mas newarreja dohmaht. Raddeneeze dschwowa Kallei-eela weena patte un gribbeja, lohgu atwehruse, ar Augustu isrunnatees un daktera ne buht eeffschâ nelaiht; bet schis sinnaja, la raddeneeze us jaunahm wallodahm fabriga un fazzija, la buhschoht leelas leetas stabstiht, tapehz wezzene Augustu laida eeffschâ. Utradda pee sawas raddeneezes jaunu seewu, kas wiannas frusta-meita. Tai bij paschai sawa wirtschape zittâ eela, bet nahza ar ween schurp, wezzeni apdeeneht par welti — tillai no labbas firds, bet pateesibu faktoht, schi seewa zerreja no wezzabs kaut to mantohht. Augusts scho to pastahstija, un raddeneeze bij ar to meerâ. Kad frusta-meita aisgabja, sawa behrna apstattitees, tad Augusts isteiza, kadeht nahzis. Behz leelas luhgschanas wianna dakteram weenu rubli sohlija. Dakters fashuttis ta rubla ne mas nenehma, un frusta-meitai atnahktoht, nelahjabs wairs, par tahdahm leetahm runnahht.

Bes palihga la nahzis ta aisgabja un newischoht gabja teescham us zeetumu, fur Ludemilia ar sawu tehru dschwowa. Dakters eet pee zeetuma usrauga un flimneezes azzis apstattiht, bet atminnedamees, la schis ne-eelaischabs ne ar weenu zilwefu un la pascham arri to wajadfigu ribhu naw, greefabs atpakkat, zeeschi apnemdamees, us waffaru atkal raddeneezi apmelleht. Sinnams, wezzene eeffschâ wairs nelaihtu, bet winnam jau bij atflehga.

Deenas gaisma jau nodssiffa, un wezzene liffa frusta-meitai, lai waffara luhgschanas lassohht preeffschâ. Beidsohht wianna fazzija us frusta-meitas: „Winna, schonakt paleez pee mannis. Man tohti bails, nesinnu, kas tas warr buht. Wai Augustu redseht — falki patte, wai winsch ne-istattijabs breefmigs?“

Mantotaja teiza, la gandrih newarrejuse Augusta pasiht.

„Wai naw teesa?“ wezzene atkal wallodu usfahla; „no ta laika, fur winsch no Deema kalpa ammata atlahpees, eet fatru sohli pohsta. No tabda til breefmigi darbi jagaida — uh! Kas tam par spurainu bahrsdu bij! Apsohlees, schonakt pee mannis palitt.“

„Labpraht, frusta-maht“ — bet wissu zauru nakti — to newarru apnemtees. So paschi jinneet, la behrnam bakkes, un wihrs tillai us puss nakti nahf no darbeem mahjas. Lihds tam laikam, kad gan mas, pamihschu pee behrna japaleel. Behz puss nakties tad buhschu ar ween lihds gaismai pee Trums.“

Winna pa durwim is-eedama pamannija la weens gar

durwim wilkabs un lehnam us preeffschu gabja; wianna tublin Augustu pasinna. Seewa kahdu brijtinu no-stattijabs, fur winsch paliks, un kad Augusts pahri reises atpakkat stattijabs, fur Minna ees, tad schi apnehmabs wachteht, kas nu notiks, gabja kahda schkehrs-eelina un nostabjabs ais pafscha.

Augusts greefabs tublin atpakkat un durwis fluffinahm atflehdiss eegabja pee raddeneezes, pa preeffschu durwis aisbultedams. Wezza eefleedsjabs, itt la kahdu fehmu eeraudsiuse. Minna steidsjabs nu atkal pee lohga, kas brijnum karstas deenas deht druszin waktâ — tillai gardine bij nolaihta, un ta wianna gandrihs wissu dsirdeja, to Augusts ar sawu raddeneezi runnaja. Augusts nu bes ne kahdeem preeffsch-wahrdeem wezzenei pahrmitta, la tehnam mirstohht effohht apsohlijusees, par wiannu gabdaht, winsch arri isteiza, lai gan pee wahrda nesauhdams, pee kahda labba darba winnam tahs naudas wajagohht, winsch luhdsjabs til firsnigi un miht, la Minnai pee lohga klausotees prahts atmihstinajabs un wehlejabs, la wezza jel to majumu dohtu, „lai wiannu no fakla dabbutu.“ Bet zeerjirdiga sibstule nedewa. Winna lammaja Augustu par nepateizigu, par besdeewigu un wella-behrnu. Tad nu winnam arri firds eedeggabs; winsch teiza, la wezza effohht par daudf sibhsta, peerahdija no bihbeles, la sibstums effohht nahwigs grehts, peerahdija arri, us kahdu wihst ta Augusta tehru peekrahpuse; wezza stenneja ween, bet naudas nedewa.

Winna noswehrejabs, la Augusta luhgschanas newarroht peepildiht, la paschai til masums naudas effohht, no kam pahri deenas dschwohht. Bet winsch eedusmojees eesauhdabs, lai pakanjohht skappi melleht, buhschoht tur tuhstoscheem rubtu atrast, skaidras naudas ne mas nerehkinohht. Nu wianna rohfas fahsdama kauza ta wezs wilks. Tas nu Augustu mehl jo niknaku padarrija, un wiannas rohku zeeschi sakampis, swehreja, la tehwa gars wezzeni buhschoht mohziht, ja nedohschohht, tomehr raddeneeze nedewa, bet no bailehm sahla btaut: „Glahbeet, lautini, glahbeet, laupitaji, slepkawi! — Winsch gribb manni kaut.“

Nu Minna pee lohga peeklappeja — Augusts usklausijabs, raddeneezes brehlschana jau wiannu bes tam isbeedeja — winsch jutta, la wezzenei par daudf wirsa ghjis, pascham tas wairs nepatikka. Ne wahrda nesazzijis mulka no lambara pa durwim ahra. Durwis is-eedams winsch aisflehdja un ahstreem sohtheem steidsjabs gar Minnu prohjam. Saunais seewischkis nu gabja atkal namma.

Augusts pats ar sewi fanihla, winnam liffabs, itt la wissu sawu gohdu buhtu pasaudejis — dusmas sweeda atflehgu prohjam, jo ta bij wainiga. Winsch nemannija, la kahds zilwels no pallatas eedams atflehgu pazehla; nemannija arri, la tas ar atflehgu greefabs atpakkat un to pee ta pascha namma durwim prohweja, fur Augusts nupat bijis. Nu

tas wihrs ar to atflehgu ne tablu no Augusta raddeneezes namma nostahjees gaidija, kamehr weens polizejas wihrs peenahza; tas bij tas pats, kas pee Ruhzenes us Wiblipa un Augusta gluhneja.

„Kas irr, wai rahdabs kas flitti?“ ferschants prassija.

„Sinnams, teht — ne fenn redseju seewischki pee lohga klawfotees, dohmaju, ka bij muhsu naburdseene Minna; pehz tam dsirdeju nammâ fleegschanu, Minna peeklappeja pee lohga, us tam tab weens zilweks no namma isfrehja un aischehga. Tas gan warr buht bij tas dakters. Nu wezza Minnu eelaida.“

„Labbi — klawfemees“ — ferschants teiza.

Gahja abbi klawfitehs.

„Ut Deews apscheloees! Râ wehl man wiffi kauli trihz!“ wianni dsirdeja wezzo subdsotees — „tas zittad newarr buht, winsch manni grihb nokaut — laima, ka Tu wehl klaht biji, zittad man buhtu gals klaht. Tas Tew arri par skahdi nebuhs, norakstischu testamentê, lai Tew labbu daktu ismakfa, kad buhschu mirruse.“

Minna gan Augustu aischahweja, ka winsch til flitts ne effoht, bet wezza netizzeja, un speeda wehl wairak, lai schonakt pee wiannas paleekoht. Minna apfohlijabs, ja behrns nebuhschoht dikti flims.

„Nu eesem, teht,“ ferschantâ beedris durwim atwerrotees teiza, „Minna eet us mahjahm — nu mums kahda stunda wakkas, schkirshanohs noswebtibt. Zitti jau fenn us mums gaida.“

Abbi aischahja. Minna isnahkuse no Augusta raddeneezes namma, gahja sawu behrnu apmekleht.

Pa tam Augusts usmekleja sawu draugu.

„Brah! nu irr wihs labbi! Dschon Bulls par bildi aismakfaja — diwisimts duklatu — schê Tew diwidemit; Ruhzenei wihs aismakfahs un krediti wianna Tew dohd zil patihl. Ribtâ agri reisofschu us Ribgu un turrefchu kahsas.“

Augusts naudu panehmis fazzija: „Schodeen par wehlu ahrstejamohs rihtus atpirkt, tas buhs riht agri mans pirmas darbs, tad taisni Ludemilijai pee azzim! — Bet lâ lai Tew pateizohs, kad Tew aismakfahschu?“

„Lai taggad paleef — isahrste til tam engetam azzis; tad tew drihs isflamehs; tad Tew arri flimneeku deesgan buhs, un warr buht flimneeze Tewim par bruhhti paliks.“

Augusts nofarka. Wiblips nu luhdsa, lai nahkoht libds pee Ruhzenes, tur buhschoht „pee kahdas masas bowles“*) to wakkaru nobshwoht.

„Pee Ruhzenes ee-eijoht jau dsirdeja leelu lehrumu. „Tur jau brihnum lustigi,“ Wiblips teiza, „mehs tal wiannu starpâ nemaisfemees.“

„Eesem Ruhzenes fahnu-kambari, lai gan man kahdu reis patihl, kahdu lehrumu noslattitees, lai

*) puddeles.

warretu labbi eewehroht, lâ peedsehtris isfkattahs,“ Wiblips teiza; „leekahs, ka schodeen tê labbi leela balle.“

Sahn-kambari tiffuschki no Ruhzenes isdsirda, ka tee dsehraji effoht zekka-beedri, kas ar kuggi us Ameriku reisofchoht; tee beidsamo reis lustigi padshwojotees. Bet par wisseem meisters effoht ferschantâ dehls Dhlers wahrda.

„Tas tehwssemmei flittuma wairs nedarrihs,“ Wiblips teiza, „wianna tehws preezafees, ka weenreis meers.“

Kamehr tee trihs tâ runnaja, reisneeki dsehra weenâ mehrâ; ferschantâ dehls beidschoht sawu tehwu tâ peedsirdeja, ka gar semmi nogahsahs.

Pehz kahdas stundas breefmigs trohksnis iszehlahs. Zaur fahn-kambara glahsu-durwim muhsu draugi redseja, ka matroschi nokrittuschu ferschantâ lifka palagâ un ferschantâ dehslam pa preekschu eimohht neffa to us mahjahm, tâ dseedadami: Nu laideet raft, kas wakkar gahja sirgu sagt.

Pullsten diwpadmitôs muhsu abbi draugi no gastuscha aischahja. Augusts pawaddija Wiblipu libds pat wianna mahju-weetai un ta no ta schkirahs. Dohmajohht, ka Wiblips us Ribgu reisohs un tur apprezefees, arri Augustam prabtâ nahza un sirds ilgojahs pehz seewinas. Wiannam wehl meegs nenahza, kahjas to nemannoht nowedda pee zeetuma, tur neredstija duffeja. Augusts ilgi pee zeetuma nostahweja, tad wehl gahja pastaigatohs un nahza preeksch pullsten weencem mahjâs. Atflehgu bij aismirfâs mahjâs, tapehz pee fainneeka lohga waijâdseja klawweht, lai laisch eefschâ, un tas brihnejahs, ka dakters scho wakkar til wehlu augschâ, zittahm reisehm effoht libds ar wistahm gulleht gahjis. —

Gaisma jau fenn bij isaufuse, un Augusts wehl daschadi gultâ fapnoja, sinnams no neredsigahs dahmas arri, kad us weenreis leels trohksnis pee durwim iszehlahs. Respehja wehl ne meega no azzim istriht, kad jau istaba bij pilna ar teefas-kungeem un fullaineem.

„Wai Zuh's effect Dubinska, dakters?“ weens no teefas-kungeem prassija.

„Ja,“ Augusts brihnedamees atbildeja.

„Tad Zuh's mans zeetumneeks,“ kungs teiza.

„No Deewa puffes — lâ tas warr buht?“ Augusts nobahledams prassija.

„To gan paschi labbal sinnaseet,“ kungs atteiza.

„Ne-atminnohs ne mas, kahdu grehlu padarrijs, ka manni zeetumâ mett. —“

„Gan to pehz dabbussem sannaht — gehrbeetees un nahzeet libds.“

„Kas tad notizzis? No tad es effoht darrijs? To man tal waijag sannaht!“

„Nu tad Zums fazzischu. Zuhfu raddeneeze ta atraitne Kalei-eelâ nonahweta!“

„Schehligs Deews!“ Augusts nobrebbedamees eesauzahs. Winsch tâ nobihjabs, ka ne pirsta newarreja pazelt. Beidschoht ar polizejas palihgu ap-

gehrbabs, un nestinnadams, las noteef, fahwahs west us zeetumu, fur schodeen pa wiffam sawadâ darri-schanâ nodohmajis ee-eet.

III.

Slepkawâ teef meflehts.

Minna behrens to nakt wehl wairaf faslinma, tapeh; wianna newarreja tai laifâ starp pullsten 10 un 1 pee frusta-mahtes tift. Kad nu wianna peh; fcha laifa pee wezzenes namma atnahza, fahfa pee lohga klauweht — ne weens nedfirdeja. Gabja pee durwim -- kas tas? — durwis wakkâ, atflehga eelfchâ. Nu wianna tai azzumirkli dohmaja, Augusts effoht nahzis atpakkat, deefinn, kas tad notizzis! Nesinnadama ko darriht palikka pee durwim stahwoht, kamehr waktneeku eeraudsija. To wianna labbi pasinna un fauza, lai nahfoht, jo tē ne-effoht wairs labbi. Abbi ee-eedami atradda istabas durwis arri wakkâ. Ar wehja-lukteri pa istabu mefleddami ne la neatradda. Peh; tam tad Minna wezzenes fauza, kas turpat guttamâ lambari gulleja. Wis; kluffu. Tiffufchi gullamâ lambari, atradda wezzo nobst. Pirmahm bailehm pahrgahjuschahm Minna bahsa rohku sem spilwena un to atkal atpakkat raudama eesauzahs: „To til winsch warreja sinnaht!“

Waktneeks gabja Minnai wirfâ, lai fakfoht, kas tas tahds „winsch“ effoht; Minna teiza, ka tas effoht Augusts. Waktneeks nehma wiannu libds un gabja us polizeju. Polizeja nahza ar Minnu un waktneeku us to nelaimes weetu un schohs abbus iskluschinadama aprakstija wiffu peh; kabrtas. Stahstoh; Minna arri isteiza, kahdâ strihdē Augusts ar sawu raddenezi preeksch tam bijufchi, un schi leeta bij eemefta deefgan, us Augustu slepkawibas darbu welt. Polizeja atlaida Waktneeku libds ar Minnu un dewahs us Augusta mahju-weetu, mohdinaja fainneeku un dabbuja sinnaht, ka dakters effoht pullsten weendōs atnahzis. Nu tee wihri, kas polizejas weetâ scho notikkumu ismekleja un aprakstija, gabja us polizejas nammu, slepkawibu polizejas preekschneekam sinnamu darriami. Preekschneeks Augustu pasinna un netizzeja, ka winsch to darrijis, tadeht nelikka wianna zeeti nemt, kamehr polizejas ferschantōs Dhlers atnahza un istahstija, ko Kubzenes dabrsâ no daktera un mahbera dsirdejis. Nu preekschneekam ne kas nelihdseja, waijadseja pawehleht, lai dakteri nemm zeet. Tas tad arri notikka.

Augusts pasaulēs wehl nepasinna un ar drohfschu prahtu winsch arri nebij apdahwinahts, tadeht naw ko brihnetees, ka tas pee katras atbildes fahfa stohmitees. Wiffu wairaf pee raddenezes lihka winnam walloda gauscham maifjahs, jo ne fenn winsch ar wezzeni naudas deht strihdejahs, un kad nu wehl to atflehgu, ko nosweeda, pahrbihjees par sawu atsinna, tad teefas-lungi zittad newarreja dohmaht, ka winsch effoht tas kauna-darritais. Ta nauda, ko Wihlips tam leeneja nu arri par leezeneeeku palikka,

lai dakters teiza, ka to no mahbera dabbujis; bet tam newarreja wis gluschi tizzeht, jo ferschantōs noklafjahs, ko abbi draugi weenu deen par wezzeni runnaja: us tahdu wihfi mahbers pats fritta teefas rohtlās. Wihlips tiffa ar gwalto no bruhies schkirts un faseets us L. s pilsehtu wests.

Bet par nelaimi Englandeets, kas to bildi no Wihlipa pirka, bij aisreisjis us Anglu semmi, tadeht newarreja mahbers peerahdiht, fur til dauds naudas nehmis, un kamehr scho fungu Anglu semmē atradda, kas apleezinaht warreja, ka Wihlipam til dauds aismakfajis, us tam warr buht gaddeem jagaida.

Lai nu gan tã bij, tatschu mahbers til dauds nebehdejahs un drohfschâ prahtâ arri fskaidraki atbildēja. Bes tam mahlderam wehl zaur tam leels labbums zehlahs, ka winsch no Kubzenes eedams ne ilgi peh; pullsten diwpadsmiteem tiffa mahjās, to Wihlipa fainneeks apleezinaja. Augustam waijadseja peerahdiht, fur to laifu no diwpadsmiteem libds weenam pawaddijis. Kas to tizzeht, kad fazzija, effoht gabjis pastaigatohs.

(Us preekschu wehl.)

Dsegguse.

Pawaffarâ, kad jau lappas taifahs plaukt, leeli un mast prafta: „Wai jau dsegguse kuhlo?“ Zaur tam grihb sinnaht, wai jau buhs ihstais pawaffars klah; un kad weenam tahds preeks gaddahs, tad wisseem to fluddina, fazzidams: „Jau dsirdeju dseggugi; dsegguse jau kuhlo!“ Kam no rihta agri us lauku ja-eet, tas uskohsch kahdu kammofu maifes, „lai dsegguse ne-aiskuhlo.“ — Ko no zitteem putneem sinnam, to dohmajam arri no dsegguses, bet ka tã naw, to drihs rebsefem.

Daschu reis jau Aprila mehnesi dsegguses tehwiufsch pa mescheem fahf kuhfoht, jo ap to laifu fchee putni nahf no Afrikas atpakkat, fur winni, kamehr mums seema bij, usturrejahs. Juli mehnesi dsegguse wairs nekuhlo, un Augusta mehnesi wianna eet atkal us Afriku.

Schis putnis mescha ballofchu leelumâ ar astonu zellu garru asti. Tehwinam spalwas us mugguras tumschi pellekas, mahtitei bruhni farlanas, bes tam wehl dauds melli pelleku schlehrs lihniju; wehders gaisch arri ar schlehrs-libnijahm pufschlohts. Aste balti raiba. Knahbis drufzin gallâ lihks, nahfchu zaurumi pee paschas galwas, tahs smukli dseltenas. No kahju pirksteem irr trihs us preekschu weens us pakkatu; bet dsegguse warr to pirkstu (naggu,) kas us ahrsputti stahw, arri us pakkatu greeft, tad irr diwi preekschâ, diwi pakkatâ.

Dsegguse lohti bailiga, ka retti to dabbu rebseht. Lai apgabbali, fur jau weena nomettufees, nezeefsch wairs ohtras ne par ko, tapeh; retti dsirdehs diwas jeb trihs us reisi kuhlojoht. Bitti putni, kã to jau sinnam, taifa fewim perrelli, weens praftaku, ohtris smuklatu, bet dsegguse pa wiffam perrella netaifa;

winna dohna, par fo tad waijaga puhletees, zitteem putneem jau perrekku deesgan un tapeh; arri dehj fawas ohlas (pautus) zittu putnu perrekkos. Dseg-gusei ta mohde, ka winna nemelle wis til leelu putnu perrekkus, ka patte irr, bet leel fawas ohlas gluschi masu dseedataju putnu perrekkos ka zeelawianu u. t. pr. Masais putniasch mannidams ka dsegguse winna perrekta tumeene, sah; to reet un kaut, lai behg prohjam, bet dsegguse par to smejahs ween, ka to katris mescha jeb birse warr noskattitees un noskattitees. Masee putni gan warretu to fweeschu ohlu isfweest abra, bet newarr ischkirt, kurra pascha, kurra dsegguses, jo schai til pat leelas un tapat pehrwetahs ohlas, ka teem maseem putneem. Dsegguse nedehj weena perrekku wiffas fawas ohlas, bet til katra pa weenai. Schee masee putni nu isperre lihds ar sawahm arri dsegguses ohlu. Daschu reis ne-isdohdahs dseggusei, perrekku cedeh; tad winna to darra us tibras semmes, peh; tam nemm ohlu knabbi un nefs kaut kahda perrekku. Tiffo putni nam behrni ischkittahs, tad jauna dsegguse fweesch jeb speesch sawus pabraktus un pamahsas no perrekta, jeb jaunahs dsegguses mah;e tohs pabehrnus no knabbi un nefs prohjam. Jauna dsegguse teel nu zaur sawu pateh;wu un pamah;ti us to labbaki barrota, kamehr perrekku atstahj. Arri tad, kad jau perrekku atstahjuse, teel jauna dsegguse no zitteem putneem barrota.

Libri jabrihnahs, ka Deems par dseggusei leel gahdabt. Bet nu japrassa: 1) Kapeh; dsegguse patte neperre? 2) Wai ta stabde naw leelaka, ne ka tas labbums, kas zaur dseggusei zekahs?

Us schahm jautaschanahm warrefem atbildeht, kad sinna sem, kas dseggusei jadarra. Dseggusei tas darbs uslikts, tohs spalwainohs tahrpus isdeldeht, fo ne weens zits putnis ne-ehd arri masee ne. Bes dsegguses schee tah;pi par dauds wairotahs.

Bet schahs tah;ru spalwas pat dsegguses mahgai nesawahramas, un spalwahm arri naw ne kahda barriba eelscha. Daschu reis spalwahm atahki un tee sakerrahs mahgas eelschpuffe ta, ka jadohma, dseggusei eelschpuffe mahga spalwaina, un to daschi schi putna apraktitaji arri teifuschi. Tahs zittas spalwas un kas pee barribas nederrigs, dsegguse attal iswemj zaur knabbi. Bet kad nu spalwainam tah;pam maj gattas, jo zaur spalwahm ween winsch til resnis iskattahs, tad winnai brihnum dauds tahdu tah;ru waijaga, lai warretu pa-ehstees, un mahga ka arri eelschas (sarnas) til leelas, ta ka preelich ohlahm maj ruhmes atleel, tadeht tahs arri masas dehjahs, un schis darbs nenoteel, ka pee wistas ildeenahs, bet tittai it neddekas. Dsegguse newarr tadeht patte sawu ohlu perreht, jo kamehr beidsamo isdeh;ji, pirmahs jau preelich perreschanas samaitajuschahs. Bes tam tehwiensch newarretu til dauds tah;ru sanest, fo mah;ites barroht, kad schi perre.

Saunahm dseggusehm arri buhtu baddu jamirft, ja minnas newarretu tahda rupja ehdeena panest. Kad tas arri wehl buhtu taisniba, fo, ka falka, dauds dabbas-prah;tigi atraddusch;e, ka dsegguses ohlas gandrih; ar ween tahda leelumä un pehrwe effoh;e, ka tahs, kur winna sawu ohlu peeel, ta ka gudri sin-natneeki newarroht ischkirt, tad tas buhtu wehl jo leelaks brihnums. Tas gan irr skaidri jau sinna;ms, ka dseggusei naw weenadahs ohlas, ka p. pr. wistai ar ween baltas; ne ta dseggusei.

Jau kahdas sechdesmit dsegguschu sortes jeb flak-kas apraktitas, starp kurrahm jo eh;miga irr med-dus-dsegguse. Tas naw ta prohtams, itt ka winna patte no meddus buhtu, bet ka winna lauka bittes usmekle, kur meddus atroh;dams. Meddu atradduse winna sah;e blaut, zilweks eet un nemm meddu-ahra un atmett dseggusei arri kahdu gabbalinu.

J. N.

Neddekas notifikumi.

Swehtdeen 13. Juni 1871. Dauds laudis brauz us Rihgu, wiffi schenki jaw pilni; skunstneeki daschi jaw 3 neddekas us scheem gaidiht gaida.

Pirmdeen 14. Juni. Barrotu schurku kahds semmes tobpejs atstelle us 2tru Baltisku semtohpibas-leetu israhdischanu.

Dhtdeen 15. Juni. Israhdischana tohp „atklah;ta“ daschas zittas weetas „aisklah;tas.“

Treschdeen 16. Juni. Dauds wehrschus, gohwes un weprus dabdu redseht.

Zettortdeen 17. Juni. (Ne kas wehra leekams ne-

Peektdeen 18. Juni. | noteel; zitti til skattahs ka-

sestdeen 19. Juni. Dauds wilse teel pirka un klei-tes stehrkeletas. Wisseem neddeka eet us beigahm, dascham jaw arri naudas-maks.

A. A. G. G.

Smeeklu skah;tini.

Weesibas buhdams kungs prassija nepasihstamam: „Kas tas par nesmuftu zilweku ar to garro deggunu, woi sinneet, kas winsch tahds?“

Nepasihstams: „Mans brahlis.“

„Ne, ne,“ kungs satruhzees teiza, „tas, kas tam blakku seh;e?“

Nepasihstams: „Tas mans brah;ta deh;ls!“

„Wissu sabbakais schahweens, no kam lihds schim dsirdehts, isdewahs tahdam wihram Kaleh pilssehta kas dikti tumschä nakti us reedamu sunni schahwa un riktigi pascha rihtle trah;pija, jo ohtra rihta atradda sunni nohst un arri schahweenu re-djeja, kur gahjis.“

Atbiledams redakteh;rs A. Leitan.

No Sensure; atwehlehts.

Rihga, 17. Juni 1871.